

KESKKONNAJUHTIMINE
Sõnavara

Environmental management
Vocabulary
(ISO 14050:2020)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 14050:2020 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles septembris 2020;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2022. aasta oktoobrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid ja vastavushindamine“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Tõlkegrupp OÜ, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Kadri Koemets, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 33.

Standardi mõnede sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 14050:2020 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 19.08.2020.

Date of Availability of the European Standard EN ISO 14050:2020 is 19.08.2020.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 14050:2020 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 14050:2020. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.040.13; 13.020.10

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Environmental management - Vocabulary (ISO
14050:2020)**

Management environnemental - Vocabulaire (ISO
14050:2020)

Umweltmanagement - Begriffe (ISO 14050:2020)

This European Standard was approved by CEN on 17 July 2020.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA	3
EESSÕNA	4
SISSEJUHATUS	6
1 KÄSITLUSALA	7
2 NORMIVIITED	7
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	7
3.1 Juhtimissüsteemidega seotud üldised terminid	7
3.2 Keskkonnajuhtimisega seotud üldised terminid	9
3.3 Keskkonnajuhtimissüsteemidega seotud terminid	14
3.4 Tõendamise, valideerimise ja auditiga seotud terminid	15
3.5 Tootesüsteemidega seotud terminid	21
3.6 Olulusringi hindamisega seotud terminid	25
3.7 Keskkonnamärgistamise, keskkonnadeklaratsioonide ja keskkonnavalase teabevahetusega seotud terminid	32
3.8 Kliimamuutuste ja kliimameetmetega seotud terminid	35
3.9 Kasvuhoonegaasidega seotud terminid	39
3.10 Veekasutuse jalajäljega seotud terminid	45
3.11 Süsiniku jalajäljega seotud terminid	48
3.12 Majanduse ja rahandusega seotud terminid	49
Lisa A (teatmelisa) Kontseptsioonide seosed ja kontseptsioonide süsteem	55
Kirjandus	99
Terminite tähestikregister	102

CONTENTS

EUROPEAN FOREWORD	3
FOREWORD	4
INTRODUCTION	6
1 SCOPE	7
2 NORMATIVE REFERENCES	7
3 TERMS AND DEFINITIONS	7
3.1 General terms relating to management systems	7
3.2 General terms relating to environmental management	9
3.3 Terms relating to environmental management systems	14
3.4 Terms relating to verification, validation and audit	15
3.5 Terms relating to product systems	21
3.6 Terms relating to life cycle assessment	25
3.7 Terms relating to environmental labelling, declarations and communication	32
3.8 Terms relating to climate change and climate action	35
3.9 Terms relating to greenhouse gases	39
3.10 Terms relating to water footprint	45
3.11 Terms relating to carbon footprint	48
3.12 Terms relating to economy and finance	49
Annex A (informative) Concept relations and concept systems	55
Bibliography	99
Alphabetical index	102

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 14050:2020) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 207 „Environmental management“, mille sekretariaati haldab CCMC.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2021. a veebruariks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2021. a veebruariks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN ISO 14050:2010.

Standard on koostatud mandaadi alusel, mille on Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) andnud Euroopa Komisjon ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 14050:2020 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 14050:2020.

EUROPEAN FOREWORD

This document (EN ISO 14050:2020) has been prepared by Technical Committee ISO/TC 207 „Environmental management“ in collaboration with CCMC.

This European Standard shall be given the status of a national standard, either by publication of an identical text or by endorsement, at the latest by February 2021, and conflicting national standards shall be withdrawn at the latest by February 2021.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. CEN shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

This document supersedes EN ISO 14050:2010.

This document has been prepared under a mandate given to CEN by the European Commission and the European Free Trade Association.

According to the CEN-CENELEC Internal Regulations, the national standards organizations of the following countries are bound to implement this European Standard: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and the United Kingdom.

Endorsement notice

The text of ISO 14050:2020 has been approved by CEN as EN ISO 14050:2020 without any modification.

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad ka ISO-ga seotud rahvusvahelised riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äri- või kaubanimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

FOREWORD

ISO (the International Organization for Standardization) is a worldwide federation of national standards bodies (ISO member bodies). The work of preparing International Standards is normally carried out through ISO technical committees. Each member body interested in a subject for which a technical committee has been established has the right to be represented on that committee. International organizations, governmental and non-governmental, in liaison with ISO, also take part in the work. ISO collaborates closely with the International Electrotechnical Commission (IEC) on all matters of electrotechnical standardization.

The procedures used to develop this document and those intended for its further maintenance are described in the ISO/IEC Directives, Part 1. In particular, the different approval criteria needed for the different types of ISO documents should be noted. This document was drafted in accordance with the editorial rules of the ISO/IEC Directives, Part 2 (see www.iso.org/directives).

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. ISO shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights. Details of any patent rights identified during the development of the document will be in the Introduction and/or on the ISO list of patent declarations received (see www.iso.org/patents).

Any trade name used in this document is information given for the convenience of users and does not constitute an endorsement.

For an explanation of the voluntary nature of standards, the meaning of ISO specific terms and expressions related to conformity assessment, as well as information about ISO's adherence to the World Trade Organization (WTO) principles in the Technical Barriers to Trade (TBT) see www.iso.org/iso/foreword.html.

Dokumendi on koostanud tehniline komitee ISO/TC 207 „Environmental management“ koostöös Euroopa Standardimiskomitee (CEN) tehnilise komiteega CEN/SS S26 „Environmental management“ ISO ja CEN-i vahelise tehnilise koostöö lepingu kohaselt (Viini leping).

This document was prepared by Technical Committee ISO/TC 207, *Environmental management*, in collaboration with the European Committee for Standardization (CEN) Technical Committee CEN/SS S26, *Environmental management*, in accordance with the Agreement on technical cooperation between ISO and CEN (Vienna Agreement).

Neljas väljaanne tühistab ja asendab kolmandat väljaannet (ISO 14050:2009), mis on tehniliselt üle vaadatud. Neljas väljaanne on teistmoodi üles ehitatud kui kolmas väljaanne. Selles esitatakse rohkem keskkonnajuhtimise üldist sõnavara.

This fourth edition cancels and replaces the third edition (ISO 14050:2009), which has been technically revised. The fourth edition is structured differently from the third edition. It presents a more generic vocabulary of environmental management terminology.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav aadressilt www.iso.org/members.html.

Any feedback or questions on this document should be directed to the user's national standards body. A complete listing of these bodies can be found at www.iso.org/members.html.

SISSEJUHATUS

Teabevahetus on keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamisel ja toimimisel oluline. Selline teabevahetus on kõige mõjusam, kui kasutatud terminitest on ühine arusaam.

Keskkonnajuhtimise valdkonna terminite ja määratluste ühtlustamise lihtsustamiseks sisaldab iga terminoloogiakirje selles dokumendis üldterminit ja selle määratlust. Märkused ja näited on lisatud ainult mõnel juhul, et anda lisateavet või selgitust.

Terminoloogia on jaotatud jaotistesse, millest igaüks esindab konkreetset alamvaldkonda. Terminikirjete järjestus on vastavuses mõistediagrammidega lisas A.

See dokument töötati välja tihedas koostöös komiteede ja töörühmadega, kes osalesid standardisarja ISO 14000 väljatöötamisel ja uustöötlusel. Kirjanduses on loetletud standardisarja ISO 14000 avaldatud dokumendid.

INTRODUCTION

Communication is important in the implementation and operation of environmental management systems. This communication will be most effective if there is a common understanding of the terms used.

To simplify the harmonization of terms and definitions in the field of environmental management, each terminological entry in this document contains a generic term and its definition. Notes to entry and examples have been included only in a few cases to provide additional information or clarification.

The terminology is arranged in subclauses, each representing a specific sub-domain. The sequence of the term entries corresponds to the concept diagrams in Annex A.

This document has been developed in close cooperation with the committees and working groups involved in the development and revision of the ISO 14000 family of standards. A list of published documents in the ISO 14000 family of standards is presented in the Bibliography.